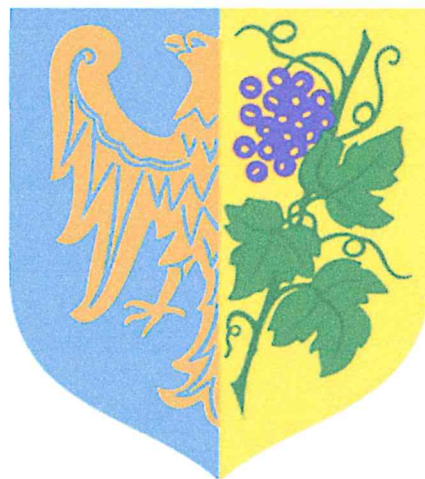

Załącznik do Zarządzenia
GKRPA Nr 1/2024
z dnia 13 sierpnia 2024 r.

Standardy Ochrony Małoletnich”

**w placówkach wsparcia dziennego i w innych formach opiekuńczych prowadzonych
przez Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich, a finansowanych ze środków
pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
w Strzelcach Opolskich**

(wersja skrócona dla uczniów)

Strzelce Opolskie 2024 r

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

w placówkach wsparcia dziennego i w innych formach opiekuńczych prowadzonych przez Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich, a finansowanych ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w Strzelcach Opolskich

Wprowadzenie

Dobro i bezpieczeństwo małoletnich w placówkach wsparcia dziennego i innych formach opiekuńczych są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników na rzecz małoletnich. Pracownik Placówki traktuje każdego małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Realizując zadania Placówki, działa w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w niej przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji.

Niedopuszczalne jest, by pracownik Placówki stosował wobec małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.

Standardy ochrony małoletnich w Placówce stanowią zbiór zasad, które umieszczają dobro dziecka w centrum wszystkich działań. Poprzez te standardy Placówka dąży do stworzenia środowiska wolnego od przemocy i przyjaznego dla dzieci, zapewniając im odpowiednią ochronę i wsparcie.

W jakim celu wprowadzamy standardy małoletnich przed krzywdzeniem ?

1. Dla skutecznej ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Aby minimalizować ryzyko narażenia dzieci na krzywdzenie.
3. W celu wprowadzenia procedur umożliwiających szybką reakcję w przypadku obaw dotyczących dobra dziecka lub zapobiegania eskalacji przemocy wobec dzieci niezależnie od jej źródła i formy.

Przestrzegamy standardów i dlatego w naszej placówce:

- 1) nie zatrudniani są pracownicy, którzy mogliby zagrażać bezpieczeństwu dziecka.

- 2) wszyscy pracownicy posiadają wiedzę na temat rozpoznawania objawów krzywdzenia dziecka oraz podejmowania interwencji w przypadku podejrzeń o przemoc w placówce lub w rodzinie.
- 3) wszystkie dzieci są edukowane na temat unikania zagrożeń w kontakcie z dorosłymi i rówieśnikami, zarówno w rzeczywistości, jak i w Internecie,
- 4) wszystkie dzieci mają stały dostęp do informacji, gdzie mogą szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych,
- 5) rodzice otrzymują wsparcie w zakresie wychowywania dzieci bez przemocy oraz uczenia ich zasad bezpieczeństwa.

Bezpieczeństwo w sieci:

- 1) zawsze pamiętaj o nieudostępnianiu swoich danych osobowych oraz o ostrożności podczas rozmów z nieznanymi online,
- 2) cyberprzemoc nie jest zabawna! Krzywdzimy drugiego człowieka, i ponosimy odpowiedzialność w takich przypadkach,
- 3) jeśli doświadczasz nękania lub nieprzyjemnych sytuacji w sieci, natychmiast powiadom dorosłych (rodzica, wychowawcę, pedagoga, psychologa lub innego pracownika placówki).
- 4) 4) wspólnie możemy zadbać o Twoje bezpieczeństwo.

Przeciwdziałanie przemocy:

- 1) każdy ma swoje prawa i prawo do bezpiecznego życia. Jeśli widzisz lub doświadczasz przemocy, nie wahaj się zgłosić tego faktu odpowiednim osobom dorosłym (rodzicowi, wychowawcy, pedagogowi, psychologowi lub innemu pracownikowi placówki),
- 2) nikt nie powinien Cię zmuszać do czegokolwiek, na co nie wyraziłeś/aś zgody.

Wsparcie i pomoc:

- 1) każdy ma prawo do szacunku, bezpieczeństwa i wsparcia. Jeśli czujesz się zagrożony lub potrzebujesz pomocy, nie wahaj się o tym mówić;
- 2) zawsze możesz zwrócić się o wsparcie do swoich opiekunów, lub innych zaufanych dorosłych.

Tolerancja i szacunek:

- 1) jesteśmy różni, każdy z nas jest jedynym, неповtarzalnym i wyjątkowym,

- 2) 2) w placówce panuje atmosfera akceptacji i szacunku dla wszystkich, szanujemy siebie nawzajem, bez względu na różnice,
- 3) bądźmy otwarci na siebie i starajmy się zrozumieć innych,
- 4) zawsze starajmy się zrozumieć punkt widzenia innych i starajmy się być otwartymi na różnorodność,
- 5) nie oceniamy innych.

Dbajmy o nasze relacje:

- 1) budujmy przyjaźnie!
- 2) wspierajmy się nawzajem i dbajmy o dobre relacje z naszymi rówieśnikami,
- 3) szanujmy ich granice i uczucia, tak samo jak chcielibyśmy, aby inni szanowali nasze,
- 4) rozwiązujmy konflikty w sposób pokojowy,
- 5) dialog i komunikacja to nasze narzędzia do rozwiązywania sporów,
- 6) zawsze warto porozmawiać i wysłuchać drugiej strony.

Zasady z relacji małoletni - małoletni – dorośli:

1. Z szacunkiem i kulturą odnosić się do drugiego człowieka – przestrzegać kultury słowa.
2. W komunikacji z rówieśnikami zachowywać szacunek, nie przerywać innym, gdy się wypowiadają. Wypowiadać się tylko w swoim imieniu, bez oceny innych osób.
3. Posługiwać się językiem pozbawionym nienawiści (hejtu).
4. Być wrażliwym na krzywdę innych i służyć pomocą. Reagować, prosić dorosłych o pomoc.
5. Przeciwstawiać się przemocy i agresji.
6. Dbać o bezpieczeństwo, nie stosować żadnych form agresji i przemocy.
7. Nie spożywać alkoholu, napoi energetycznych, wyrobów tytoniowych (w tym papierosów) ani innych nielegalnych substancji, nie zachęcać do ich spożycia. Nie przynosić ich na teren placówki.
8. Szanować przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek, nie naruszać nietykalności fizycznej rówieśników.
9. Szanować prawo innych do prywatności, nie przeglądać prywatnych rzeczy, notatnika, telefonu, tabletu, plecaka, itd.
10. Nie przywłaszczać cudzych własności.
11. Nie utrzymywać, ani rozpowszechniać wizerunku rówieśników bez ich wyraźnej zgody.

12. Szanować odmienne przekonania, wiarę i poglądy innych, a także godność i wolność drugiego człowieka.
13. Nie wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, rodziny, wyglądu rówieśników.
14. Zachować tajemnicę w sprawach osobistych powierzanych w zaufaniu przez inną osobę (kolegę, koleżankę, nauczyciela), chyba że zagraża to zdrowiu lub bezpieczeństwu innych i ich samych.

Zasady relacji personelu placówki z małoletnimi

Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi w Placówce obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad pracownicy potwierdzają podpisaniem oświadczenia.

Każdy pracownik Placówki jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi w Placówce i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich. Każdy pracownik zobowiązany jest działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi i młodzieżą

1. W komunikacji z małoletnimi w Placówce pracownik zobowiązany jest:
 - 1) zachować cierpliwość i szacunek,
 - 2) słuchać uważnie małoletniego i udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji,
 - 3) informować małoletniego o podejmowanych decyzjach jego dotyczących, biorąc pod uwagę jego oczekiwania,
 - 4) szanować prawo małoletniego do prywatności; jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe;
 - 5) zapewniać małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć pracownikowi Placówki i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

2. Pracownikowi zabrania się:
 - 1) zawstydzania, upokarzania, lekceważenia i obrażania małoletniego oraz podnoszenia głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich,
 - 2) ujawniania informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich; obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej,
 - 3) zachowywania się w obecności małoletnich w sposób niestosowny; obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania realizowane z małoletnim

1. Pracownik zobowiązany jest:
 - 1) doceniać i szanować wkład małoletniego w podejmowane działania, aktywnie go angażować i traktować równo bez względu na jego płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
 - 2) unikać faworyzowania uczniów.
2. Pracownikowi zabrania się:
 - 1) nawiązywania z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, składania mu propozycji o nieodpowiednim charakterze; obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę,
 - 2) utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych; dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich, jeśli Koordynator nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów oraz samych małoletnich,
 - 3) proponowania nieletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji, jak również używania ich w obecności małoletnich,
 - 4) przyjmowania pieniędzy, prezentów od małoletnich, od rodziców/opiekunów małoletnich,

- 5) wchodzenia w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców/opiekunów, zachowywania się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych;

Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być raportowane Koordynatorowi. Jeśli pracownik jest ich świadkiem, zobowiązany jest reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z małoletnim

Jakiegokolwiek przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego.

1. Pracownik zobowiązany jest:
 - 1) kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie,
 - 2) być zawsze przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań,
 - 3) zachować szczególną ostrożność wobec małoletniego, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania; takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że będzie on dążył do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi; w takich sytuacjach pracownik powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo, i pomóc uczniowi zrozumieć znaczenie osobistych granic.
2. Pracownikowi zabrania się:
 - 1) bicia, szturchania, popychania oraz naruszania integralności fizycznej małoletniego w jakiegokolwiek inny sposób,

- 2) dotykania małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
- 3) angażowania się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnim, czy brutalne zabawy fizyczne.
3. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego pracownik zobowiązany jest unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z nim.
4. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
5. Kontakt fizyczny z małoletnim musi być jawny, nieukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli pracownik będzie świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zobowiązany jest zawsze poinformować o tym Koordynatora i/lub postępować zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

Kontakty z małoletnim poza godzinami pracy

1. Obowiązuje zasada, że kontakt z małoletnimi uczęszczającymi do Placówki powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
2. Pracownikowi zabrania się zapraszania małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, spotykania się z nimi poza godzinami pracy; obejmuje to także kontakty z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
4. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, pracownik zobowiązany jest poinformować o tym Koordynatora, a rodzice/opiekunowie uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

1. Pracownik powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, a także własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać małoletnich, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Jeśli profil pracownika jest publicznie dostępny, to również małoletni i ich rodzice/opiekunowie mają wgląd w cyfrową aktywność pracownika.
2. Pracownik zobowiązany jest wyłączać lub wyciszać osobiste urządzenia elektroniczne w trakcie lekcji oraz wyłączyć na terenie Placówki funkcjonalność Bluetooth.
3. Pracownikowi zabrania się nawiązywania kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych rodzinie, co zaobserwowano.

Gdzie szukać pomocy? Ważne adresy i telefon

Masz prawo korzystać ze wsparcia jeśli coś złego dzieje się u Ciebie, w twojej rodzinie lub otoczeniu albo po prostu potrzebujesz z kimś porozmawiać, to możesz zadzwonić pod te numery:

116 111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży telefon jest bezpłatny i anonimowy, działa 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę.

Z konsultantami Telefonu Zaufania 116 111 można się podzielić swoimi troskami i problemami. Z konsultantami można się również skontaktować wysyłając anonimową wiadomość online przez www.116111.pl/napisz

116 123 - Kryzysowy Telefon Zaufania - wsparcie i porady psychologiczne. Czynny codziennie od 14.00 do 22.00. Kryzysowy Telefon Zaufania 116-123 powstał z myślą o osobach, które z różnych powodów nie mają możliwości bezpośredniego kontaktu z psychologiem.

Oferta Poradni kierowana jest do osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym, potrzebujących wsparcia i porady psychologicznej, rodziców potrzebujących wsparcia w procesie wychowawczym oraz osób niepełnoprawnych. Więcej informacji na stronie www.116123.edu.pl

801 120 002 – Niebieska Linia – pogotowie dla osób doznających przemocy domowej

800 12 12 12 - dziecięcy telefon zaufania rzecznika praw dziecka bezpłatna infolinia dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców, czynna 7 dni w tygodniu.

800 119 119 - Telefon i chat zaufania dla dzieci i młodzieży towarzystwo przyjaciół dzieci. Telefon i czat zaufania dla dzieci i młodzieży umożliwia kontakt z psychologami. pozwala to na bezpłatnie omówienie trudności ze specjalistą. Wybierając ten numer lub pisząc na chat'cie można porozmawiać z psychologiem o przeżyciach i problemach, a także uzyskać wsparcie w kryzysie psychicznym. Można również zgłaszać się z problemami związanymi

z nauką i szkołą, relacjami rodzinnymi, rówieśniczymi i romantycznymi, dojrzewaniem, dyskryminacją

22 594 91 00 - antydepresyjny telefon forum przeciw depresji dostępny w środy i czwartki w godz. 17.00 - 19:00 * z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy.

22 484 88 04 - telefon zaufania młodych dostępny od poniedziałku do piątku w godz. 13.00 - 20:00.

KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEĆ DZIECKA

LISTA A

**Kwestionariusza i algorytmu używa tylko pracownik oświaty!
Nie powinien być przekazywany dziecku lub rodzicom!**

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1.** Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2.** Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3.** Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
- A.4.** Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5.** Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6.** Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7.** Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8.** Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9.** Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10.** Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11.** Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- B.1.** Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
- B.2.** Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3.** Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: gryzie, szczypie się, uderza głową. Dziecko jest od jakiegoś czasu lub stale apatyczne, ospałe, nie ma chęci do zabawy, eksploracji rozwojowej.
- B.4.** Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
- B.5.** Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.
- INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:**
- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu pomocy dziecku.
- B.8.** Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.
- B.9.** Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków, itp. lub nie zgłasza się po odbiór dziecka.
- B.10.** Którekolwiek dziecko z rodziny w powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.
- C.2.** Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.
- C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.
- C.6.** Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.
- C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.
- C.9.** Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

**Sprawdź, czy występują sygnały
ze wszystkich list: A, B i C, a następnie postępuj
zgodnie ze wskazówkami na drugiej stronie!**

Opracowanie:

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatele dla Demokracji
finansowanego z Funduszy EOG

PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DZIECKA

Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy A

TAK

TRYB A

Uruchom procedurę Niebieskie Karty

Jeśli wystąpiło uszkodzenie ciała dziecka lub potrzebuje ono pomocy lekarskiej wezwij pogotowie i/lub skonsultuj tę potrzebę z przedstawicielem ochrony zdrowia w Twojej placówce (jeśli jest to możliwe).

Jeśli zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej skontaktuj się z Sądem Rodzinnym – jeśli nie ma takiej możliwości skontaktuj się z Policją. Jeśli podejrzewasz, że dziecko jest ofiarą przemocy – nie może ono zostać pod opieką rodzica krzywdzącego.

NIE

Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy B

TAK

TRYB B

NIE

Jeśli zaznaczono TAK w punkcie:

B.1/B.2/B.3

Spotkaj się z rodzicami i zaproponuj im konsultację u specjalisty w celu diagnozy psychologicznej potrzeb dziecka.

Jeśli rodzice nie współpracują z placówką, a podejrzewasz, że dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B.4

Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko nie komunikuje się werbalnie, obserwuj jego zachowania.

Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa w rodzinie.

B.5/B.7/B.8

Zawiadom Sąd Rodziny.

B.6

Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.

Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B.9

Zawiadom Policję.

B.10

Obserwuj dziecko.

Jeśli zauważysz niepokojące objawy porozmawiaj z jego rodzicami w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.

W każdej sytuacji monitoruj sytuację dziecka!

Zaznaczenie przynajmniej trzech z punktów Listy C

TAK

TRYB C

NIE

Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko się nie komunikuje werbalnie, obserwuj jego zachowania, zabawy.

Porozmawiaj z rodzicami na temat problemów wychowawczych, zbadaj stopień bezpieczeństwa dziecka w rodzinie. Jeśli nie masz informacji od dziecka na temat stopnia jego bezpieczeństwa (ze względu na wiek, rozwój, stan dziecka) przełącz rodzicom informację na temat swojego niepokoję, ustal sposób weryfikacji stopnia bezpieczeństwa dziecka.

Monitoruj sytuację dziecka. Po 1,2 i 3 miesiącach powtórz kwestionariusz.

Poinformuj pracownika placówki (wychowawca, pedagog szkolny), do której przechodzi dziecko, o swoich obserwacjach.

Zakończ działanie

Dostosuj sposób rozmowy do wieku i możliwości dziecka!
Podczas interwencji, rozmów, wspieraj dziecko w kontakcie z pracownikami służb i instytucji!

KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEK DZIECKA

**Kwestionariusza i algorytmu używa tylko pracownik oświaty!
Nie powinien być przekazywany dziecku lub rodzicom!**

LISTA A

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1.** Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2.** Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3.** Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
- A.4.** Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5.** Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6.** Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7.** Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8.** Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9.** Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10.** Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11.** Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- B.1.** Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
- B.2.** Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3.** Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.
- B.4.** Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
- B.5.** Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku.
- B.8.** Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.
- B.9.** Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.
- B.10.** Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.
- C.2.** Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.
- C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.
- C.6.** Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.
- C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.
- C.9.** Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

**Sprawdź, czy występują sygnały
ze wszystkich list: A, B i C, a następnie postępuj
zgodnie ze wskazówkami na drugiej stronie!**

Opracowanie:

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatele dla Demokracji
finansowanego z Funduszy EOG

DZIECI
STARSZE

POWYŻEJ 9 LAT

PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEĆ DZIECKA

OŚWIATA

Zaznaczenie przynajmniej
jednego z punktów Listy A

TAK

TRYB A

Uruchom procedurę Niebieskie Karty

Jeśli wystąpiło uszkodzenie ciała dziecka lub potrzebuje ono pomocy
lekarskiej - wezwij pogotowie i/lub skonsultuj tę potrzebę z przedstawicielem
ochrony zdrowia w Twojej placówce (jeśli jest to możliwe)

Jeśli zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej skontaktuj
się z Sądem Rodzinnym – jeśli nie ma takiej możliwości skontaktuj się z Policją

Zaznaczenie przynajmniej
jednego z punktów Listy B

TAK

TRYB B

NIE

Jeśli zaznaczono
TAK w punkcie:

B.1/B.2/B.3

Spotkaj się z rodzicami i zaproponuj im
konsultację u specjalisty w celu
diagnozy psychologicznej potrzeb dziecka.

Jeśli rodzice nie współpracują,
a dziecko nie jest bezpieczne
postępuj zgodnie z trybem A.

B.4

Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom
jego bezpieczeństwa w rodzinie.

Porozmawiaj z rodzicem, który nie
krzywdzi dziecka w celu zbadania
stopnia bezpieczeństwa w rodzinie.

B.5/B.7/B.8

Zawiadom Sąd Rodziny.

B.6

Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka,
w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.

Jeśli dziecko nie
jest bezpieczne
postępuj zgodnie
z trybem A.

B.9

Zawiadom Policję.

B.10

Obserwuj dziecko.

Jeśli zauważysz niepokojące objawy porozmawiaj z jego
rodzicami w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa
dziecka w rodzinie.

W każdej sytuacji monitoruj sytuację dziecka!

Zaznaczenie przynajmniej
trzech z punktów Listy C

TAK

TRYB C

NIE

Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom
jego bezpieczeństwa w rodzinie

Porozmawiaj z rodzicami na temat problemów wychowawczych, zbadaj stopień
bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.

Monitoruj sytuację dziecka. Po 1,2 i 3 miesiącach powtórz kwestionariusz.

Poinformuj pracownika placówki (wychowawca, pedagog szkolny),
do której przechodzi dziecko, o swoich obserwacjach.

Zakończ
działanie

Dostosuj sposób rozmowy do
wieku i możliwości dziecka!
Podczas interwencji, rozmów,
wspieraj dziecko w kontakcie z
pracownikami służb i instytucji!